

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 361/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. R. a D. R., obaja bytom H., zastúpených advokátkou JUDr. E. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 663/00 a postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 516/00 a vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 9 C 516/00-387 zo 14. septembra 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 296/06 z 28. júna 2007 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 9 C 516/00-493 zo 16. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. R. a D. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2007 doručená sťažnosť A. R. a D. R., obaja bytom H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom

Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 663/00 a postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 516/00 a vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 9 C 516/00-387 zo 14. septembra 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 296/06 z 28. júna 2007 a uznesením krajského súdu č. k. 9 C 516/00-493 zo 16. októbra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: «... Sťažovatelia prostredníctvom právnej zástupkyne uvádzame, že k 23. 6. 2000 sme podali žalobu na Okresný súd v Žiari nad Hronom, v ktorej sme sa domáhali uloženia povinnosti uzatvoriť zmluvu o prevode bytu do vlastníctva podľa osobitného predpisu zákona č. 182/1993 Z. z. ...

Od podania návrhu na súd uplynulo niekoľko mesiacov a súd vo veci nekonal. Sťažovateľ v 1. rade bol som vec osobne urgovať. Neskôr som zistil, že Okresný súd v ZH sa cítil vo veci zaujatý (z dôvodu, že som tu v dávnej minulosti pôsobila ako prísediaci) a preto vec č. k. 6 C 663/00 predložil na rozhodnutie KS v Banskej Bystrici. Bolo to však až po 5 mesiacoch od podania návrhu. KS v B. Bystrici rozhodol o vylúčení sudcov OS v ZH a na rozhodovanie vec prikázal OS vo Zvolene uznesením 17 Nc 308/00 vydaným 16. 11. 2000. Už v tomto prípade došlo na strane Okresného súdu v Žiari nad Hronom k prietahom v konaní. Námietku zaujatosti sudcov bolo podľa nášho názoru možné vyriešiť v 30-dňovej lehote od podania návrhu, nakoľko nebolo potrebné vo veci vykonať dokazovanie, ako napr. vypočutie svedkov, alebo obstaranie iných listinných dôkazov. ...

Okresný súd vo Zvolene ako súd prikázaný vec prejednával v konaní 9 C 516/2000 liknavo. Začal konať k 19. 02. 2001, t. j. minimálne 49 dní po postúpení spisu, keď predpokladáme, že spis bol na OS do Zvolena odstúpený k 31. 12. 2000. Okrem liknavosti súd niekoľkokrát konanie vo veci prerušil z dôvodu, že odporca (v tomto konaní A., a. s., H.) podával na nás žaloby na Okresnom súde v ZH a to: o vypratanie bytu, o vypratanie garáže, neplatenie nájmu za garáž atď. V týchto konaniach už Okresný súd v ZH rozhodoval bez problémov, necítil sa vo veci zaujatý. K vyneseniu rozsudku po všetkých vyššie popísaných peripetiách došlo na Okresnom súde vo Zvolene k 14. 09. 2006. Následne

sme sa odvolali na Krajský súd do Banskej Bystrice, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom 16 Co 296/06 28. 06. 2007, t. j. celkom po 7-mich rokoch od podania návrhu. ...

Vyššie popísaným postupom Okresného súdu v Žiari nad Hronom a prikázaného súdu vo Zvolene došlo k porušeniu ústavného práva, ktoré nám zaručuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Článok 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nám zaručujú právo na spravodlivé súdne konanie. Spravodlivosť súdneho konania spočíva aj v správnom vyhodnotení predložených dôkazov tak, ako to ukladá ustanovenie § 132 O. s. p., t. j. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti., pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

V súvislosti s porušením označeného ústavného práva uvádzame, že k žalobnému návrhu sme doložili aj znenie zmluvy o prevode bytu do vlastníctva. Ako vzor sme použili kúpnu zmluvu na základe ktorej vlastník bytového domu (A., a. s., H.) predal byt v bytovke do vlastníctva nájomcu. Táto zmluva bola vypracovaná vlastníkom domu, ktorý v spore vystupuje ako žalovaná strana a v čase podania žaloby bol už vklad vlastníckeho práva v tejto zmluve obsiahnutý, príslušným katastrálnym úradom povolený. ...

Okresný súd vo Zvolene nami predložené dôkazy vyhodnotil nesprávne a následne aj nesprávne vo veci rozhodol, keď náš návrh zamietol z dôvodu nesprávností v doloženom návrhu zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Pritom išlo o náležitosti zmluvy ktoré sme museli akceptovať z dôvodu, že takto vypracovaná zmluva, už bola na príslušnej správe katastra odovkladovaná. Bola vypracovaná vlastníkom domu, t. j. v tomto spore žalovaným A., a. s., H.

Podiel priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu bol určený v rovnakej výške ako v doloženej zmluva z dôvodu, že „náš“ byt je rovnakej výmery ako byt odpredaný.

Garáž je aj v tejto zmluve označená ako príslušenstvo bytu a je do celkovej podlahovej plochy bytu započítaná. Zápis o vlastníctve bytu č. 4 a nebytového priestoru - garáže absentuje aj na liste vlastníctva č. 1461 vedenom pre k. ú. H., kde pod por. č. 4 je

v prospech vlastníka domu – A., a. s., H. zápis s označením: byt č. 0, podiel priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu vo veľkosti 1/4-ina. ...

Povinnosťou súdu bolo podľa nášho názoru zaoberať sa okrem náležitostí zmluvy aj zápisom obsiahnutým na označenom liste vlastníctva č. 1461. Vlastník nemôže previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorú nemá zapísanú na platnom liste vlastníctva resp. nemôže predať nehnuteľnosti inak označené, než je zápis na LV.

Pokiaľ skutkový stav nezodpovedá stavu právnemu je vlastník povinný zjednať nápravu. Bolo teda povinnosťou vlastníka (v tomto prípade žalovaného) požiadať o zápis zmeny na LV č. 1461. Touto nami namietanou otázkou sa súd nezaoberal.

Tiež je zmätočné dokazovanie, pokiaľ ide o určenie ceny sporných nehnuteľností. Prikázanému súdu vo Zvolene sme predložili znalecký posudok znalca V. J. pod č. 1100/101/94/1995 zo dňa 12. 12. 1992. Takto určenú cenu nehnuteľností súd neskúmal. Z uvedených skutočností vyplýva, že súd nesprávne vyhodnotil nami predložené dôkazy v dôsledku čoho potom nesprávne rozhodol vo veci samej, ktorá skutočnosť vyplýva aj z odôvodnenia namietaných rozsudkov.

Potom je predčasné a nespravodlivé aj uznesenie Okresného súdu vo Zvolene vydané na základe zrušujúceho výroku Krajského súdu v Banskej Bystrici o výške priznaných trov právneho zastúpenia. ...

Počas doby trvania súdneho konania nás vlastník domu A., a. s., H. neustále „šikanoval“ tým, že nám zvyšoval nájomné za byt a garáž a podával na nás žaloby jednak o zaplatenie nájomného ako aj o privolenie k výpovedi z nájmu bytu a vypratanie garáže. Všetky tieto konania už prebiehali na Okresnom súde v Žiari nad Hronom, ktorý sa v týchto veciach necítil zaujatý. Príkladom uvádzame čísla týchto konaní 4 C 622/2000, 9 C 732/2002, 9 C 4/2004, 6 C 672/2002, 5 C 63/2002. Celkom sme za obdobie trvania súdneho konania v napadnutej veci, zaplatili vlastníkovi domu na trovách konania a zvyšovanom nájomnom za byt a garáž spolu: 241 810,- Sk.

Vyššie označeným postupom súdov boli porušené naše práva zaručené Ústavou SR...

V našom prípade sme vyčerpali všetky riadne opravné prostriedky prípustné v súdnom konaní podľa Občianskeho súdneho priadku. Niet teda iného súdu, na ktorom by sme sa mohli domáhať ochrany vyššie uvedených ústavných práv.

Preto navrhujeme, aby Ústavný súd našu sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a po jej prerokovaní o sťažnosti takto rozhodol:

1. Právo sťažovateľov 1 a 2 na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní 6 C 663/2000 začatom na Okresnom súde v Žiari nad Hronom a v konaní 9 C 516/2000 pred Okresným súdom vo Zvolene porušené bolo.

2. Právo sťažovateľov 1 a 2 na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v konaní na Okresnom súde 9 C 516/2000 vo Zvolene porušené bolo.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa č. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ruší rozsudok Okresného súdu vo Zvolene 9 C 516/2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co 296/06 a uznesením Okresného súdu vo Zvolene 9 C 516/2000-493. Vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu vo Zvolene a zároveň mu prikazuje, aby upustil od ďalšieho porušovania práva.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom 1 a 2 finančnú ujmu ktorá im počas konania vznikla vo výške 241 810,- Sk, ktorú je povinný Okresný súd v Žiari nad Hronom spoločne s Okresným súdom vo Zvolene vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva náhradu trov právneho zastúpenia právnej zástupkyňi sťažovateľov vo výške platnej advokátskej tarify, tak ako bude vyčíslená za jednotlivé úkony po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. ...»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

1. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú predovšetkým porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 663/00 a postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 516/00.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

1.1 Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 663/00, ústavný súd poukazuje na to, že podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovatelia dozvedeli o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ Okresného súdu Žiar nad Hronom, ktorého označili za účastníka tohto konania. Keďže v napadnutom konaní - ako to sami sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli – „KS v B. Bystrici... na rozhodovanie vec prikázal OS vo Zvolene uznesením 17 Nc 308/00 vydaným 16. 11. 2000“, sťažovatelia sa o namietaných zbytočných prietáchoch mohli dozvedieť najneskôr dorúčením uvedeného rozhodnutia ešte koncom roka 2000. Pretože predmetná sťažnosť bola podaná na ústavnom súde v čase (8. novembra 2007), keď už dávno uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už

nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť v tejto časti posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

1.2 Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 516/00, ústavný súd poukazuje na to, že podľa jeho konštantnej judikatúry podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľov a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že napadnuté konanie bolo na Okresnom súde Zvolen v merite veci právoplatne skončené 17. septembra 2007. Sťažovatelia sa napriek tomu na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou až podaním 8. novembra 2007, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovatelia označili za účastníka konania, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovatelia sa v predmetnej veci domáhali ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred Okresným súdom Zvolen namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená ich právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

1.3 Okrem uvedeného, pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom

Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 663/00 a postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 516/00, ústavný súd dodáva, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (mutatis mutandis I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej, aj po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovatelia - ktorí sú kvalifikovane právne zastúpení - sťažnosť na prietahy v konaní nepodali a ani netvrdia, že ju nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu ich sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľov priznaného im podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné ich sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

2. Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 9 C 516/00-387 zo 14. septembra 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 296/06 z 28. júna 2007 a uznesením krajského súdu č. k. 9 C 516/00-493 zo 16. októbra 2007.

2.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovatelia napadli postup a rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 9 C 516/00-387 zo 14. septembra 2006, ako aj postup a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 16 Co 296/06 z 28. júna 2007. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie Okresného súdu Zvolen, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal v dôsledku odvolania krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k označenému okresnému súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2.2 Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 296/06 z 28. júna 2007, ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu okrem iného vyplýva, že:

„... Krajský súd preskúmaním spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho aj správny právny

záver. S dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku, sa krajský súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje. Okresný súd správne postupoval, keď návrh o nahradenie prejavu vôle odporcu zamietol pre nedostatky návrhu, na ktoré podrobne poukázal vo vzťahu k čl. I., II., III., právneho úkonu, ktorý má byť nahradený. Okresný súd správne konštatoval, že návrh obsahu právneho úkonu nemôže sám žiadnym spôsobom meniť, ak zistí že navrhované znenie právneho úkonu má nedostatky. K dôvodom prvostupňového rozhodnutia krajský súd ešte dodáva:

To, čo je možné žalobou uplatniť, t. j. vydania akého výroku sa môže žalobca na súde s úspechom domáhať, stanovuje ustanovenie § 80 O. s. p. Žaloba na vyhlásenie vôle tam uvedená nie je - predpokladá ju však ustanovenie § 161 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahradzujú toto vyhlásenie. Výrok, ktorým súd žalovanému uloží, aby vyhlásil svoju vôľu, je pojmovo podmienený dvomi skutočnosťami: Jednak tým, že žalovaný je svoju vôľu určitého obsahu povinný prejavíť a ďalej, jeho neochotu tak urobiť. Povinnosť vyhlásiť vôľu môže žalovanému uložiť právny predpis alebo záväzok (zmluva), prípadne pre neho môže vyplývať z jeho vlastného protiprávneho chovania. Vyhlásenie vôle, ktorého sa žalobca domáha, je vo všetkých prípadoch splnenie povinnosti v zmysle ustanovenia § 80 písm. b) O. s. p. Táto povinnosť môže spočívať len v jednom zo štyroch druhov konania (*dare, facere, omittere, pati*). Podľa svojej povahy je povinnosť vyhlásiť vôľu povinnosťou k druhému z týchto konaní, t. j. povinnosťou niečo vykonať. Ide teda v prípade žaloby na prejav vôle o žalobu na plnenie podľa ustanovenia § 80 písm. b) O. s. p. Určitá zvláštnosť tu síce je, netýka sa však žaloby ale výkonu rozsudku, ktorým sa žalobe vyhovuje. Pri nedostatku pravidla, obsiahnutého v § 161 ods. 3 O. s. p., by bolo možné vynútiť takýto výrok len exekúciou na tzv. nezastupiteľný čin podľa § 351 O. s. p. A pretože ani tento postup by nemusel zaručiť, že žalovaný svoju povinnosť (vyhlásiť vôľu) splní, kladie zákon medzi týmto vyhlásením a právomocným výrokom súdu o ňom z hľadiska právnych účinkov rovnakú váhu, t. j.: Ak bolo žalovanému právomocne uložené, aby vôľu vyhlásil, je to isté, ako keby to bol urobil. Ak má byť rozsudkom súdu nahradené vyhlásenie vôle niektorého z účastníkov zmluvy o kúpe nehnuteľnosti, musí byť obsah tejto zmluvy uvedený vo výroku rozsudku, poprípade musí byť vo výroku rozsudku uvedený odkaz na obsah pripojeného písomného vyhotovenia zmluvy, ktorá sa tak stáva súčasťou výroku rozsudku. Ak nie je vo výroku

rozsudku predávaná nehnuteľnosť náležite individualizovaná a ak neobsahuje tento výrok, tiež údaj o správnej výške kúpnej ceny, nemôže takýto rozsudok nahradiť nedostatok prejavu vôle predávajúceho s uzavretím kúpnej zmluvy. O žalobe, žiadajúcej uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu určitého obsahu uvedeného v návrhu na začatie konania, môže súd rozhodnúť len tak, že návrhu celkom vyhovie alebo návrh zamietne; nemôže však sám obsah zmluvy modifikovať. Nejde však o prípad opačného postupu porušenia zákona v ust. § 153 ods. 2 O. s. p. ale v ust. § 161 ods. 3 O. s. p.

Z hľadiska hore uvedeného právneho názoru správne okresný súd poukázal na skutočnosť, že tie jednotlivé články navrhovanej zmluvy, kde sú vykázané nedostatky (podrobne rozobrané a uvedené v dôvodoch napadnutého rozsudku na č. l. 391 a 391 p. v) navrhovanej zmluvy nie je možné vyčleniť. Súd je viazaný takýmto návrhom navrhovateľov podľa § 153 ods. 2 O. s. p. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, keď navrhovatelia aj v rámci odvolacieho konania opätovne trvali na tom, že spoluvlastnícky podiel má predstavovať 90,97/363,88 podiel, v ktorom má byť zahrnutý aj nebytový priestor garáže č. 4, za celkovú kúpnu cenu 24 380,- Sk, nebolo možné ani zmenenému návrhu navrhovateľov vyhovieť. Z tohoto dôvodu krajský súd v zmysle ust. § 95 ods. 2 O. s. p. takúto zmenu návrhu navrhovateľov nepripustil. Okresný súd zamietol návrh navrhovateľov z dôvodov nedostatku návrhu v označení predmetu zmluvy, v označení veľkosti spoluvlastníckeho podielu v nehnuteľnosti, v popise a rozlohe bytu ako aj v kúpnej cene bytu. Krajský súd sa s takýmto záverom prvostupňového súdu stotožnil, aj s dôvodmi zamietnutia v tejto časti. Okresný súd správne návrh zamietol., preto krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

Krajský súd zdôrazňuje, že ani opätovne zmenený návrh navrhovateľov nie je takým návrhom, ktorý by obsahoval zmluvu, spôsobilú na zápis do katastra nehnuteľností a ktorá by zodpovedala ust. § 5 zák. č. 182/93 Z. z. Dokazovanie, ktoré navrhovali navrhovatelia vykonať na stanovenie ceny bytu nezodpovedá zmenenému návrhu navrhovateľov, ktorý do ceny bytu obsiahol aj cenu nebytového priestoru ako garáže č. 4, o ktorom tvrdili, že je príslušenstvom bytu Na základe toho kúpna cena, navrhovateľmi určená ako 24 380,- Sk, v žiadnom prípade nemôže predstavovať kúpnu cenu bytu a garáže. Keďže samotná zmluva je vadná, takto navrhované dokazovanie považuje krajský súd za nadbytočné a neodôvodnené.

Vychádzajúc z hore uvedeného krajský súd sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a vo veci samej rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.“

Podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu v danej veci je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom, krajský súd na zásadné námietky sťažovateľov zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné odvolanie sťažovateľov považovať za neodôvodnené a napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť.

V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2.3 Sťažovatelia namietali aj porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 C 516/00-493 zo 16. októbra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom krajského súdu, s jeho interpretáciou príslušných zákonných ustanovení a aplikáciou na skutkový stav vo veci sťažovateľov, ktoré je v napadnutom uznesení odôvodnené takto:

„... V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, pri výpočte tarifnej odmeny advokáta za jednotlivé úkony právnej pomoci súd vychádzal z hodnoty predmetu sporu t. j. z ceny bytu a garáže, ku ktorým sa navrhovatelia domáhali prevodu vlastníctva kúpnu zmluvou. Nakoľko pri prevode bytu do vlastníctva doterajších nájomcov sa vychádza z ceny určenej v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z., súd pri posúdení hodnoty bytu vychádzal z takto určenej ceny. Keďže cena bytu a garáže nebola stanovená znaleckým posudkom, súd prihliadol na cenu garáží č. 1 až 3 o rovnakej podlahovej ploche (16,75 m²) nachádzajúcich sa v dome súp. č. 568, ktoré ceny boli určené znaleckými posudkami znalca V. P. v sume 88.800,- Sk. Pri určení ceny bytu súd zohľadnil ceny ostatných bytov č 1 až 3 (o rovnakej podlahovej ploche 90,97 m²) nachádzajúcich sa v dome súp. č. 568 pri ich prevode do vlastníctva nájomcov. Súd potom pri výpočte tarifnej odmeny advokáta vychádzal z hodnoty predmetu sporu t. j. bytu a garáže vo výške 113.260,- Sk.

Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočítaná z hodnoty predmetu sporu v zmysle § 13 ods. 1 vyhlášky č. 240/1990 Zb. predstavuje sumu 1.440,- Sk/úkon pri úkonoch č. 1 až 3; sumu 4.047,80,- Sk/úkon pri úkonoch č. 4 a 5 podľa § 13 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.; sumu 4.250,- Sk/úkon pri úkonoch č. 6 až 9 a č. 11, 12 podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“); sumu 2.125,- Sk za úkon č. 10 (1/2 odmeny podľa § 14 ods. 2 písm. c) vyhlášky); režijný paušál vo výške 105,- Sk/úkon pri úkonoch č. 1 až 3, 136,- Sk/úkon pri úkonoch 4 a 5, 164,-Sk/úkon pri úkonoch č. 6 až 11 a 178,- Sk pri úkone č. 12 podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 240/1990 Zb., č. 163/2002 Z. z a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.; náhrada za stratu času pri ceste na pojednávania zo Ž. do Z. a späť za 2 polhodiny pri každej jednotlivej ceste vo výške 566,- Sk/polhodinu podľa § 20 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. pri úkone č. 5 a 273,-Sk/polhodinu podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri úkonoch č. 6 až 9 a 296,60,- Sk/polhodinu pri úkone č. 12; cestovné náhrady za použitie osobného motorového vozidla podľa § 19 ods. 4 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a § 16 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v zmysle zákona č. 283/2002 Z. z, o cestovných

náhradách pri cestách na 5 pojednávani (úkony č. 5 až 9) zo Ž. do Z. a späť motorovým vozidlom Honda Accord 2.0i, pri vzdialenosti jednej cesty jednosmerne 25 km, sume základnej náhrady 4,60 Sk/km (pri úkone č. 5 podľa opatrenia č. 198/2003 Z. z.) a 6,20 Sk/km (pri úkonoch 6 až 9 podľa opatrenia č. 260/2004 Z. z.), priemernej spotrebe 9,7 l/100km a cene PHM 36,50 Sk/l (1. cesta), 39,50 Sk/l (2., 3. a 4. cesta) a 41,50 Sk/l (5. cesta); cestovné náhrady za použitie osobného motorového vozidla pri ceste na pojednávanie pred odvolacím súdom (úkon č. 12) zo Ž. do B. a späť motorovým vozidlom Ford Mondeo, pri vzdialenosti jednej cesty jednosmerne 45 km, sume základnej náhrady 6,20 Sk/km, priemernej spotrebe 7,7 l/100km a cene PHM 38,60 Sk/l. Spolu trovy právneho zastúpenia odporcu predstavujú sumu 49 513 Sk (1.440,-Sk x 3 + 4.047,80 Sk x 2 + 4.250 Sk x 6 + 2.125,- Sk + 3 x 105,- Sk + 2 x 136,- Sk + 6 x 164,- Sk + 178,- Sk + 566,- Sk x 2 + 273,- Sk x 2 x 4 + 296,60 x 4 + 385,- Sk + 500,- Sk + 500,- Sk + 500,- Sk + 510,- Sk + 825,30-Sk). Tieto trovy súd považoval za potrebné a účelne vynaložené pri bránení práva odporcu a preto uložil navrhovateľom povinnosť mu ich nahradiť spoločne a nerozdielne, v zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p. na účet jeho právneho zástupcu... “

Ústavný súd ani v uvedenom prípade nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozhodnutí, ktorých uplatnenie vo veci sťažovateľov by mohlo vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy, a ani uvedené rozhodnutie nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, preto bola sťažnosť aj v tejto časti odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2008